

[Jens Møller.]

sider bortset fra en enkelt. Dette lovforslag er, som det rigtigt blev sagt, ikke nogen stor sag, det er en lille sag, men det er en sag, der har betydning, stor betydning, for nogle mennesker, der er i store vanskeligheder, nemlig vores hyrevognserhverv. Jeg skal ikke komme nærmere ind på det, det har jeg talt om ved første behandling, men kun lige nævne et par enkelte ting.

Der blev nævnt, at der skulle være tale om konkurrenceforvridning over for de benzindrevne vogne. Her har man altså den mulighed at gå over til gas, hvorved man vil få de samme fordele som ved dieseldrift. Og når man så næste gang skal udskifte vognen, har man en mulighed for at gå over til diesel eller gas, som man vil, og derved få disse fordele.

Samtidig vil jeg også nævne det forureningsbekæmpende i det, at vi her kan få et bedre miljø i vore byer.

Det er blevet nævnt fra nogle sider, at der også burde gøres andre ting, og det er vi da helt enige i, men dette er et første skridt på vejen.

Mindretallet taler om den 20 pct. afgift ved salg, som man hellere ville have fjernet, og man har jo også prøvet på at få os til at trække vores lovforslag tilbage mod til gengæld at love, at man til næste efterår ville gennemføre denne anden ordning. Vi nægtede at trække vores lovforslag tilbage, naturligtvis, for nu vidste vi jo, at det kunne gennemføres; derimod ved vi ikke spor om, hvad der sker til efteråret. Vi har før set i dette hus, at der kan ske mange ting på kort tid, og det kunne nemt gå hen og forsvinde i den blå luft. Det, at vi får gennemført dette lovforslag nu, hindrer på ingen måde, at vi kan tage den anden sag op til efteråret, hvad vi da også agter at gøre.

Derfor må vi anbefale at stemme for ændringsforslagene og for lovforslaget ved tredje behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Kun en kort bemærkning i anledning af hr. Bernhard Baunsgaards udtalelser for et øjeblik siden. Han gav udtryk for at ville følge ministerens anvisning. Der er ikke basis for en sådan udtalelse, der ligger ikke nogen anvisning fra ministeren i denne sag,

der ligger et svar på nogle spørgsmål stillet af udvalget, et svar om, hvorvidt der vil være provenutab på denne sag, et svar om, hvorvidt der vil være en ændring i konkurrencesituationen mellem de vogne, der kører på diesel, og dem, der kører på benzin, og et svar om, hvorvidt det totalt set vil være en favorisering for de diesel- og gasdrevne.

Svaret herpå er selvfølgelig ja, og så må det være op til de enkelte partier at afveje disse oplysninger over for de andre synspunkter, som indgår i denne afvejning, herunder de problemer, som alle jo erkender, nemlig at hyrevognserhvervet er et betrængt erhverv, og dette, som flere har givet udtryk for, at de diesel- og gasdrevne vogne forurener langt mindre end de benzindrevne. Hr. Bernhard Baunsgaard kan altså ikke tage ministerens udtalelser til indtægt for sin stemmeafgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1

vedtoges enstemmigt med 70 stemmer; 25 medlemmer stemte hverken for eller imod.

§ 1 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige skattelove m. v. (Skattefrihed for sociale pensioner og visse andre ydelser).

(Lovforslag nr. 226. Fremsat 3/6 75).

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Sammen med denne sag foretages de 3 sidste sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

(Lovforslag nr. 227. Fremsat 3/6 75).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

(Lovforslag nr. 228. Fremsat 3/6 75).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

(Lovforslag nr. 229. Fremsat 3/6 75).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Hjortnæs (S):

Allerede ved sin tiltræden meddelte den socialdemokratiske regering, at den ville arbejde for en gennemgribende sanering og forenkling af vor skattelovgivning. Med de lovforslag, som her er til første behandling, er der taget hul på denne forenklingspolitik, og bl. a. derfor hilser jeg forslagene meget velkommen.

Hvad går disse forslag så ud på? For det første foreslås det, at de trangsbestemte sociale ydelser gøres skattefrie. Man kan måske undre sig over, at et sådant forslag ikke er fremkommet på et tidligere tidspunkt, men det er der utvivlsomt flere grunde til. Dels har det jo været et bærende princip i vores skattelovgivning, at enhver form for indtægt bør komme til beskatning, dels må det jo også erkendes, at en fritagelse af de trangsbestemte sociale ydelser for beskatning medfører et provenutab. Man skal imidlertid ikke fastholde principper for princippens skyld, og man skal heller ikke stirre sig blind på de provenunmæssige virkninger, bl. a. fordi det, som fremtræder som et provenutab, kan blive en gevinst på længere sigt. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at man i skatteadministrationen såvel som i den sociale administration vil hilse forslaget om at trække de trangsbestemte sociale ydelser ud af skattesystemet meget velkommen. Der er tale om en betydelig forenkling og dermed på længere sigt også en betydelig besparelse.

I dag er det sådan, at de sociale myndigheder yder et særligt tilskud til den trangsbestemte hjælp, idet man udreder kildeskatten af hjælpen og indbetaler den til kildeskattedirektoratet. Det har imidlertid i praksis vist sig, at det næsten er umuligt at beregne skattetrækket korrekt. Derfor oplever vi i alt for mange tilfælde, at modtageren af hjælpen enten får en restskat eller får udbetalt en overskydende skat.

For så vidt angår restskatten, gælder det, at en større eller mindre andel af denne restskat skal indbetales af socialkontoret, og det vil sige, at der skal foretages nye beregninger og nye ekspeditioner.

For så vidt angår den overskydende skat, skal den af skattemyndigheden udbetales til den, der modtager hjælpen, og altså ikke til socialkontoret, som jo vitterlig burde have beløbet. Man må erkende, at det kan virke absurd.

I det hele taget virker den gældende ordning urimelig og besværlig, og socialdemokratiet kan derfor give fuld tilslutning til, at de trangsbestemte sociale ydelser nu gøres skattefrie, hvorved flere hundrede tusinde ekspeditioner i socialforvaltningerne kan spares.

Der er, som jeg tidligere bemærkede det, et provenutab forbundet med at gennemføre denne ordning. Det fremkommer derved, at modtageren af den trangsbestemte hjælp nu kan udnytte sit personfradrag fuldt ud i den almindelige indtægt. Jeg havde gerne set en ordning, hvorefter den sociale ydelse ved skatteberegningen kunne indgå i progressionen, men kan en sådan rimelig ordning ikke nås uden store administrative besværligheder og omkostninger, så må vi tage provenutabet. Vi kan så glæde os over, at tabet kommer netop de grupper til gode, som er mest trængt økonomisk og socialt.

Det andet led i forslagene går ud på, at også de sociale pensioner gøres skattefrie. Det siger næsten sig selv, at et forslag, hvorved flere hundrede tusinde pensionister trækkes ud af skattesystemet, også repræsenterer et stort administrativt fremskridt. Men også for den enkelte pensionist er der tale om et betydeligt fremskridt. Selvangivelse, forskudsregistrering og slutopgørelse vil for alle pensionister uden ekstræindtægter blive helt overflødige.

Måske vil man være tilbøjelig til at hæfte

[Hjortnas.]

sig ved, at omkring 300.000 pensionister, nemlig alle, der har indtægter ved siden af pensionen, efter forslagene skal gøres til B-skatteydere, og det vil sige, at de selv skal til at administrere deres skattebetaling i modsætning til nu, hvor skatten trækkes over pensionsudbetalingen. Jeg tror imidlertid ikke, at det er nogen svaghed eller svækkelse i forhold til den bestående ordning, snarere tværtimod. I dag er mange pensionister, der har indtægter ved siden af pensionen, meget utilfredse med pensionssystemet, og det er de først og fremmest, fordi de ikke forstår årsagen til de ændringer, der med mellemrum foretages i selve pensionsudbetalingen. Men det skyldes jo, at deres personfradrag benyttes til at fradrage i ekstraindtægten i stedet for i pensionen, hvorved det netop bliver ekstraindtægten, der i de fleste situationer kan holdes fri af beskattningen, og ikke, som rimeligt var, pensionen, der holdes fri af beskattningen. Den gældende ordning virker altså sådan, og jeg tror, det er meget uheldigt, at skattetrækket, også for så vidt angår ekstraindtægten, alene foretages i pensionen, hvis ekstraindtægten i øvrigt ikke er for høj. Det er således min opfattelse, at der er meget store fordele forbundet med, at pensionisten fremover, såfremt lovforslagene gennemføres, kan se, hvad der er pension, hvad der er ekstraindtægt, og hvad der er skattetræk i ekstraindtægten.

Ifølge forslagene til ændring i pensionslovgivningen skal der foretages sådanne tilpasninger i grundbeløb og pensionstillæg, at pensionistens økonomiske situation forbliver uændret, det vil sige, at den disponible indtægt for den enkelte pensionist ikke formindskes. Jeg kan tilslutte mig, at man generelt søger at fastholde den disponible indtægt på det bestående niveau, men jeg bemærker med stor glæde, at socialministeren har benyttet den givne lejlighed til at rette op på det skæve forhold, der eksisterer mellem enlige pensionister og pensionistægtespar, en skævhed, som i øvrigt er en konsekvens af den eksisterende skatteordning for så vidt angår pensionsydelse. Det koster naturligvis nogle penge at gennemføre denne ligestilling, men jeg håber, der er den fornødne politiske vilje til at gennemføre denne retfærdighedshandling.

Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind på de mange forslag til ændringer i pensionslovgivningen, men under udvalgsarbejdet må vi søge at skabe en sådan afklaring omkring de konkrete virkninger af forslagene, at vi med sikkerhed kan sige, at ingen pensionister kommer i klemme. Det må nemlig ikke ske.

Ifølge forslagene skal de jo træde i kraft den 1. januar 1976, men det nævnes i fremsættelsen, at man nok må udskyde ikrafttrædelsestidspunktet til 1977. Jeg forstår meget vel de administrative og tekniske bevæggrunde til at udskyde ikrafttrædelsestidspunktet. Skulle reglerne gennemføres med virkning allerede fra 1976, så måtte de formentlig vedtages her i folketinget allerede inden sommerferien. Den automatiske forskudsregistrering for 1976 skal som bekendt foretages allerede om nogle måneder, og skal de foreslåede regler tages med i betragtning, må de nok være vedtaget inden da. Det er jo en meget stor personkreds, der berøres af de foreslåede regler, og man kommer ikke uden om, at det næppe er tilfredsstillende, hvis man ikke allerede i forskudsregistreringen får taget højde for disse regler. Jeg skal dog ikke skjule, at jeg meget gerne ser, at ikrafttrædelsestidspunktet den 1. januar 1976 kan fastholdes, og jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om det under visse forudsætninger vil være muligt at fastholde ikrafttrædelsestidspunktet den 1. januar 1976.

Jeg skal slutte med at udtrykke håbet om, at vi må få et positivt resultat ud af det omfattende udvalgsarbejde, som nu forestår omkring disse lovforslag. Fra socialdemokratiets side håber vi meget, at der kan opnås bred politisk enighed om at gennemføre det, der her foreslås om skattefrihed for de sociale pensioner og transbestemte ydelser. I socialdemokratiet lægger vi stor vægt på at få forslagene gennemført, fordi vi anser dem for at repræsentere et meget betydeligt fremskridt.

Jens Foged (V):

Jeg skal fatte mig i korthed, da det kun er lovforslag nr. 226 om ændring af forskellige skattelove, jeg tager mig af, idet hr. Jacob Sørensen tager sig af de øvrige forslag på vore vegne.

Jeg må sige, at vi er da også tilfredse

[Jens Foged.]

med, at der fremsættes et lovforslag nu. Jeg må samtidig indrømme, at jeg synes, der er lidt agitation i, at man tværer i, at det kan vedtages til den 1. januar 1976. Alle ved, at det er uladsgjærligt, og når hr. Hjortnæs nu spørger, om det lader sig gøre, har han nok spurgt efter det i partiværelset eller andre steder til ministeren og ved nok, hvilket svar der vil være.

Dette forslag skulle have været fremsat meget tidligere, hvis mulighederne skulle have været der for at gennemføre det nu så hurtigt. Jeg lægger da også mærke til, at der her i ministerens skriftlige fremsættelse står:

„Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at jeg er helt åben for forhandlinger om, hvorledes vi kan nå frem til den administrative . . .“

Det vil altså sige, at ministeren blankt indrømmer, at han heller ikke her er kommet med forslag, han selv tror vil komme igennem. Det tror jeg heller ikke.

Når man nu altså siger, at der bliver 1 million skatteydere, som bliver fri for selvangivelsen, så er det nok rigtigt, men hvis så, ja, man har et tal på 300.000 ét sted, og der kommer nok et par hundrede tusinde et andet sted, og jeg har da set tal, der viser, at der ryger nok 800.000 ind igen. Det er nok den med skraldespanden én gang til. Man foregøgler, at man kan lave noget enkelt bare ved at sige, at nu skal de sociale ydelser være fri, og det er vi enige i, men man har ikke fundet måden, hvorpå det kan gøres, heller ikke ved det foreliggende forslag.

B-indtægterne kommer ind i billedet i næsten alle tilfælde, og for alle dem, der har egen bolig, bliver der allerede kludder i regnskabet med hensyn til, at man kan tage det efter en lineal.

Provenuet er det da også værd at lægge mærke til. 165 mill. kr. plus 200 mill. kr., det er jo heller ikke småpenge. Dertil kommer, at bistsandsloven ikke træder i kraft før den 1. april 1976. Den får jo også indflydelse på det, og det vil blive forholdsvis vanskeligt at indarbejde den allerede nu.

Vi lægger vægt på, at folkepensionisterne får en rimelig beskatning og et friløb, som kan passe for deres forhold, men vi lægger også vægt på, at andre borgere med lignende indtægter har så godt som den samme

skattemæssige situation, og det kan vi ikke se at dette forslag indebærer.

Vi vil derfor også være meget åbne over for, hvad der kommer fra ministerens side, og håber på, at vi kan få en positiv udgang på det, men løsningen mener vi ikke ligger i dette forslag. Det er ikke nær enkelt nok. Det bør kunne laves meget enklere, end det er foreslået. Lad os håbe, at udvalgsarbejdet vil åbne muligheder for det.

Jacob Sørensen (V):

Tanken om at fritage pensioner og offentlige ydelser for beskatning er jo yderst populær i befolkningen, ikke mindst hos modtagerne, og efter at flere partier nu på det seneste med regeringspartiet i spidsen har lovet at medvirke ved gennemførelse af en fritagelse for beskatning, er forventningerne jo blevet endnu større, hvilket er ganske naturligt. De er blevet så store, at mange pensionister venter, at ændringen skal foregå på den måde, at man bare bliver fri for at betale skat såvel af pensionen som i nogle tilfælde også af ekstraintægterne. Men dette er jo nok desværre ikke muligt, og det er heller ikke forslagetets mening, at det skal være således.

Vi vil fra venstre gerne være med til at være meget imødekommende over for pensionisterne og andre modtagere af offentlige ydelser, hvis det er muligt at gennemføre fritagelsen på en rimelig og hensigtsmæssig måde. Fritagelse for beskatning af faste pensionsydelser er ret ukompliceret, mens fritagelse for indtægtsbestemte ydelser straks rejser flere problemer. Dette at man udskifter en skattefri offentlig ydelse med en skattepligtig egen indkomst, skal naturligvis give anledning til forskydninger. Dette har man jo også ved udarbejdelsen af forslaget bemærket og har imødegået det ved at reducere de aftrapningssatser, der er gældende i pensionslovgivningen. Det kommer så til at betyde, at man vel har det samme interval for aftrapning, idet det jo er et mindre beløb, der skal aftrappes, fordi man har sat pensionerne ned i forbindelse med, at man gjorde dem skattefrie.

Nu er det jo sådan, at hele vores invalidepensionssystem, ja, man kan sige førtidspensionssystem, bygger på, at vi regulerer det over indkomsten. Vi har jo intet effek-

[Jacob Sørensen.]

tivt indseende med invalidepensionisternes erhvervsdygtighed, men vi har et system, som gør, at når de begynder at tjene penge og dermed har bevist deres erhvervsdygtighed, så reducerer vi pensionerne i forhold til stigningen i indkomsten. Det har hidtil været således, at for invalidepensionisternes vedkommende har de vel kun fået 400 kr. af hver 1.000 kr., de tjente, minus skatten yderligere, således at der til slut blev vel det samme, som der nu vil blive i fremtiden, nemlig 24 pct. eller 240 kr. af 1.000 kr. Det havde været ønskeligt, om vi kunne nå frem til, at denne aftrapning, inklusive beskatningsforskelle, kunne have været ændret, således at der kunne være blevet noget mere til pensionisten, når han øger sin indkomst. Det vil vi alle være interesseret i, og det er det, der er forskellen mellem at give denne skattefritagelse til de indtægtsbestemte ydelser i modsætning til de faste ydelser, hvor der kun er skatten til forskel.

Desuden er der jo en række af vore pensionister, der har baseret deres økonomi på, at de havde mulighed for at gøre sig skattefrie i form af, at de har skaffet sig nogle ligningsmæssige fradrag i form af underskud på hus eller renteudgifter eller andet. De kan jo nu opleve, at deres pension bliver sat ned og deres skattefrihed er uændret. Man har i bemærkningerne til lovforslag nr. 227 skrevet, at de så måske kan imødekommes med nogle rådighedsbeløb, og det kan naturligvis lade sig gøre, men det er vel egentlig ikke en tilfredsstillende måde for denne gruppe af pensionister.

Spørgsmålet om, hvor stor en besparelse man vil kunne opnå i administrationen, må man vel nok se på med en vis skepsis, for så vidt mig bekendt er der 80 pct. af pensionisterne, der har anden indtægt. Det skal der jo tages hensyn til, og dér skal vi sige, at disse 80 pct. vel under alle omstændigheder så skal ind i ligningsmaskineriet. Og så er det jo et spørgsmål, hvor meget der så vil være sparet ved dette, men hvis vi kan opnå nogle fordele for pensionisterne, så må vi se bort fra de andre fordele, hvis det ikke er muligt at opnå dem.

For pensionisterne bliver der jo ikke fordele i form af større pensioner. De bliver reduceret med den gevinst, som fritagelsen giver. Dog vil der være en lille forskydning

imellem de pensionister, der bor i en kommune med høj beskatningsprocent, og dem, der bor i en kommune med en lavere. Pensionisterne får måske den fordel, som hr. Hjortnæs nævnede, at de vil have lettere ved at kunne overse, hvad der er skat, og hvad der er pension, og vi må jo håbe, at det bliver muligt at tilrettelægge det således i givet fald.

Den omstændighed, at man vil regulere forholdet mellem enlige og gifte pensionister eller pensionistægtepar, har i og for sig ikke noget med selve spørgsmålet om skattefritagelsen at gøre. Jeg er enig i, at forholdet, som det er nu, hvor en enlig har noget i retning af en 72-73 pct. af et ægtepars pension, er lidt skævt. Den skævhed er opstået i de senere år, og det er forklaret i bemærkningerne hvorfor. Det er hensigtsmæssigt og rimeligt, at vi får rettet lidt på det forhold, og det er vel det, der koster det meste af den merudgift, som forslagene vil medføre.

Vi vil fra venstre gerne være med til at skaffe en hensigtsmæssig ordning frem såvel for de faste pensioner som for de indtægtsregulerede, hvis vi finder, det er muligt og acceptabelt, således som man nu engang kan nå frem til, og vi kan give tilsagn om en positiv og aktiv medvirken i det udvalgsarbejde, som nu måtte ligge forude.

Glistrup (FP):

Den lovforslagsgruppe, som vi her behandler, angår i virkeligheden 4 befolkningsgrupper, der er vidt forskelligt stillet. Efter fremskridtspartiets mening vil det derfor være en hensigtsmæssig måde at tilrettelægge det arbejde, som vi nu går ind i, på den måde, at vi faktisk betragter det som værende 4 vidt forskellige problemstillinger, der kan behandles hver for sig i deres eget tempo, og så se at komme frem til en afgørelse i salen, når der har udkrystalliseret sig en flertalsmening om hvert af de 4 enkelte tilfælde, uden at der er nogen som helst anledning til absolut at sige, at det her skal være en sammenkøbt ret.

For at tage de 4 grupper i den rækkefølge, som ministrene nu har valgt at gøre det i deres lovforslag, så repræsenteres den første gruppe jo af manden, som den 14. februar dukker op på socialkontoret og dokumenterer, at han er i en trangssituation. Man finder så på socialkontoret ud af, at der må

[Ølstrup.]

tilkomme manden 300 kr., og så skulle man jo sådan i bred almindelighed tro, at så giver man manden 300 kr., og så er den potte ude. Men dér gør man regning uden al den megen galskab, der kan gøre folk aldeles rasende, nemlig disse skatteteoretikers filosoffer, der som så mange andre skatteteoretiske betragtninger løses ud fra, at man har sådan en kaffekandevarmer trukket dybt ned over øjnene og derefter siger til sig selv: ja men det kunne jo være, at manden engang i november ville vinde 100.000 kr. på travbanen eller i tysk lotto eller noget lignende og han så af hensyn til progressionen skulle til at betale en eller anden vældig skat af disse 300 kr., måske skulle beskattes med 66 pct., eller hvad der nu gælder i hans hjemstedskommune for folk, der sådan pludselig tjener 100.000 kr. Derfor finder man altså ud af, at, all right, selv om manden har fået 300 kr., så laver vi et stykke fiktivt bogholderi, hvor vi skriver, han har fået 500 kr., og på et eller andet tidspunkt finder vi ud af at sende 200 kr. til Birkerød, og så kan vi få noget sjov med at lave nogle slutopgørelser og sådan noget halvandet år efter, og så kan vi beskæftige en bunke mennesker med det.

Her er det altså, ministerens forslag går ud på det eneste sunde og rigtige, at man opgiver alle disse teoretiserende millimeterbetragtninger og i stedet for siger, at når manden har brug for 300 kr., så giv ham 300 kr., og så er vi færdige med samspillet mellem ham og samfundet.

Jeg vil rigtignok meget håbe, at ministeren vedrørende denne gruppe vil kunne give hr. Hjortnæs' forespørgsel en venlig og imødekommende besvarelse og sige, at al den galskab med beskattningen af transbestemte ydelser kan vi i hvert tilfælde komme ud af, næste gang vi ser nytårsraketterne fare til himmels, at vi altså kan få det gennemført fra den 1. januar 1976.

Hr. Hjortnæs' bekymringer i retning af, hvad der vil ske ved den forskudsregistrering, der skal gå i gang her engang til sommer, rammer jo slet ikke denne gruppe. Der er jo ingen, der kan ane, hvem der kommer hen og skal have disse transbestemte ydelser, hvad enten det så er før eller efter, at den sociale bistandslov med dette folketing ulykkelige bistand træder i kraft den 1. april

til næste år. Lad os da i hvert tilfælde få den del af lovkomplekset udskilt, sådan at vi forhåbentlig kan nå at afgive en betænkning, sådan at vi kan få vedtaget det til ikrafttræden den 1. januar 1976, hvad enten den formelle slutbehandling skal finde sted i en septembersamling, eller vi reelt i løbet af sommeren kan få denne gruppe færdig i skatte- og afgiftsudvalget, så vi kan køre en sag meget hurtigt igennem for denne gruppe den første uge efter, at vi mødes i oktober måned. Vi skal meget gerne medvirke til dispensation og til hurtig lovbehandling vedrørende denne gruppe.

Den næste af de fire grupper er folkepensionisterne. For folkepensionisternes vedkommende er det så ganske klart fremskridtspartiets fordelingspolitiske opfattelse, at folkepensionisterne får for lidt til deres forbrug sammenlignet med, hvad dette land på dets nuværende velstandsniveau kan bære, og derfor vil vi meget gerne være med til at gennemføre en ordning, for så vidt angår folkepensionisterne, også selv om den skulle komme til at koste provenu. Om så det provenu kommer til at ligge i, at der skal udbetales noget mere over socialministerens budget, eller der kommer noget mindre ind over skatteministerens, eller det er en kombination af de to ting, det er ærligt talt ikke noget, der vil optage os så meget. Lad os nu se at finde frem til en praktisk måde at løse det på.

Så kunne man jo spørge: ja men kan vi da så ikke også få folkepensionisterne med i den gruppe, hvor det kan træde i kraft til den 1. januar 1976? Jo, for vor skyld meget, meget gerne, men på den anden side vil vi også gerne lave et stykke arbejde i forhold til folkepensionisterne, som er bedre end det, man f. eks. i øjeblikket har lavet over for landets grundejere, hvor man 2 måneder efter skulle lave om, hvad man havde vedtaget engang i marts måned. Vi vil meget nødig være med til at lave en ordning for folkepensionisterne, som indebærer, at de nu skal til at indrette sig på et nyt system. Så går der nogle måneder, måske et år, og så viser det sig, at det system, man har fundet ud af, alligevel ikke er noget, der kan virke, og så skal man til at lave det om et år senere. Så vil vi hellere, når vi nu skal foretage denne omlægning, være et år forsinket og så altså eventuelt fylde op i det mellemlig-

[Glistrup.]

gende år med nogle ekstraydelser, der kun går over pensionslovgivningen, og hvor der ikke er nogen anledning til at blande den komplicerende faktor, som skattelovgivningen udgør, ind i billedet.

Også vi har med glæde læst det, som hr. Hjortnæs hæftede sig ved, nemlig at man i forbindelse med denne reform på folkepensionistområdet vil rette op på noget af den skævhed, som i øjeblikket består mellem en folkepensionists husstand, hvor man endnu kører rundt med en vielsesattest, og de steder, hvor man har været så forsynlig, at man har været henne hos amtmanden og sikret sig en skilsmissebevilling, så man er 2 ugifte folkepensionister i stedet for. Også vi synes, at man skal benytte denne lejlighed til at rette op på det skæve forhold, som her er kommet ind i billedet.

Og om man så i øvrigt kan følge ministerens forslag vedrørende folkepensionisterne, er vi noget skeptiske over for. Det, vi slet ikke kan lide, er bestemmelserne om, at en hel række folkepensionister skal til at træffe et valg, hvor de simpelt hen skal finde ud af, om de nu skal foretrække at bevare deres personfradrag, eller om de skal ind under denne nyordning. I disse tilfælde, hvor man stiller et meget stort antal ældre mennesker over for at skulle vælge på denne måde, må man se i øjnene, at så vil en procentdel, det vil formentlig sige et femcifret antal mennesker, hvert år komme til at vælge forkert. Og hvis de så har valgt forkert og altså er kommet ind i en ordning, hvor de pludselig skal til at betale mere, så skal de forhåbentlig til at føres over dertil, hvor de kommer til at betale mindre. Alt det er bestemt ikke noget, vi bryder os om.

Den tredje af de fire grupper er invalidepensionisterne. Der ved jeg godt, at vi kan forvente, når nu de mindre partier her i salen kommer op på talerstolen, at man siger: ih, hvor er fremskridtspartiet dog umenneskeligt over for invalidepensionisterne, men det er jo simpelt hen, fordi man aldrig har gidet sætte sig ind i det, som er grundsynspunktet bag vor invalidepensionistpolitik, nemlig at man først og fremmest skal tilskynde til, at de mennesker, som i en alder, hvor de endnu ikke kan trække sig tilbage til deres otium, er blevet handicappet, skal motiveres til at kunne føre så menings-

fyldt en tilværelse som muligt, og til en meningsfyldt tilværelse hører jo i Danmark, at man skatteborgermæssigt er ligestillet med andre, når man eventuelt skal komme ud på arbejdspladser. At vi så gerne så denne ligestilling ved, at alle gik fri for indkomstbeskatning, det er en anden sag, men så længe vi endnu ikke er nået frem til denne paradisiske tilstand, så er det således, at vi tvivler noget på, om det kan være rigtigt at indføre særskatteordninger med virkning for invalidepensionister. Vi tror ikke rigtig, der kan vindes noget ved at stille invalidepensionisten anderledes end husmanden eller malersvenden eller maskinlærlingen, eller hvem der ellers kan være tale om, der ligger på det samme indkomstniveau.

Så endelig enkepensionisterne. Jeg ser med glæde, at fru Hanne Reintoft ikke er til stede her i salen, for ellers ville vi jo nok også have fået en misforståelse af de synspunkter, jeg vil gøre gældende vedrørende enkepensionister. Det er i al sin enkelthed, at inden for enkepensionisternes grupper er der mange, der svarer til den type, som fru Hanne Reintoft så mange gange har fremmanet her fra denne talerstol, nemlig mennesker, der trænger meget hårdt til hjælp, og som ikke har nogen skatteevne. Men det er en meget heterogen gruppe, og derfor tvivler jeg på, at vi skal til at lave om på de generelle regler vedrørende denne fjerde gruppe.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der har ikke været meget tale om, hvad disse forslag koster, men jeg vil dog lige til indledning nævne, at udgifterne ved at gennemføre disse forandringer i vores skattelovgivning og vores sociale tilskudslove vil beløbe sig til et sted mellem 350 og 500 mill. kr. Hvordan regeringen vil skaffe dem, og specielt hvordan man vil skaffe dem, hvis man agter at indføre det, som jeg forstod at hr. Hjortnæs gerne ville have det, og som hr. Glistrup støttede det, i hvert fald delvis, fra den 1. januar 1976, ja, det er jo et helt andet spørgsmål, men det er da et spørgsmål, som ikke bare kan svæve helt ubesvaret, hvis man virkelig forestiller sig noget sådant.

Nu i anledning af, at spørgsmålet er stillet, vil jeg også bede ministeren om ganske

[Bernhard Baunsgaard.]

klart at svare på, om han tror på, at der er nogen som helst chance for at gennemføre noget af det pr. 1. januar 1976. I presseudtalelser har ministeren jo udtrykkelig sagt, at det, han stiler imod, er 1. januar 1977. Jeg tror, at det var rart at få at vide, hvilken dato det egentlig er ministeren vil have det til at gælde fra.

Må jeg så sige til hr. Glistrups bemærkning om, at vi jo i hvert fald kunne gennemføre den ene del af det, nemlig den del, der vedrører skattefritagelse for særhjælp og andre sociale hjælpeforanstaltninger i særlige situationer, at det er nu nok heller ikke så nemt. Hvis man tager Statistiske Efterretninger nr. 40 her fra 1975, så har vi jo dér en oversigt over, hvordan disse mennesker er fordelt, og en fjerdedel af de mennesker, der modtager denne særlige form for hjælp over offentlig forsorg og andet, bor i København. Nu kan man selvfølgelig godt sige, at det går jo nok, men så må man vel også slutte, at ca. en fjerdedel af det, som kommunerne taber, vil falde i København, og så bliver det jo noget mere besværligt. Det bliver vel et sted op mod de 20 mill. kr., for København har jo også sin del af det, som amterne taber. Derfor vil jeg nu nok tro, at det var lidt hasarderet uden videre at tro, at det kan lade sig gøre.

Må jeg ikke om lovforslaget sige, at vi radikale er tilhængere af, at man gennemfører skattefritagelsen for disse sociale hjælpe-tilfælde, og at vi gennemfører skattefriheden for pensionerne, men når jeg har sagt det, så understreger jeg igen, at det koster penge.

Så er der en anden ting. Ministeren siger i sin fremsættelsestale, at disse lovforslag vil vedrøre ca. 1 million mennesker. Det er en femtedel af samtlige borgere i Danmark. Vi har gang på gang understreget, at det er af den største betydning for samfundet, at borgerne forstår, hvad det er, vi gør. Opfylder nu disse love dette krav om, at de mennesker, som lovene berører, skal kunne forstås af de samme mennesker?

Må jeg dele disse 2 grupper, som foreslagent efter min mening vedrører, og tage dem hver for sig. Der er først de 150.000, der får transbestemte sociale ydelser. Ordningen for deres vedkommende skulle være til at gennemskue. Den skulle altså gå ud på, at

for fremtiden får de det kronebeløb, som de nu engang skal have for at klare sig igennem i den særlige situation, og så skulle det være færdigt, men hvis man har prøvet at læse dette lovforslag igennem, så vil man også have lagt mærke til, at ministeren giver den oplysning, at de 165 mill. kr., som denne ordning koster, kommer de bedst stillede af disse mennesker til gode. Med andre ord: den ordning, som her foreslås, er, at vi skal gennemføre skattefrihed og samtidig give en særlig lettelse til dem, der i forvejen bedst kan klare sig. Er det let forståeligt for de mennesker, der er ude i den situation? Hvis vi kan svare ja til, at det er de bedst stillede, der skal hjælpes ekstra, så er det i orden, men ellers er det ikke i orden. Når disse 165 mill. kr. kommer til de bedst stillede — det er det, der ikke kommer ind i skat — ja, så er det, fordi nu tæller disse sociale tilskud jo ikke med, og så bruger man ikke noget af sit personfradrag til det, så får man den ekstra hjælp. For resten, de 750.000, der får offentlig pension, er ordningen for deres vedkommende gennemskuelig?

Se, når jeg bruger så lang tid på at gennemgå dette, så er det på grund af den situation, der blev skabt forud for indførelsen af kildeskatten. Alle husker jo de socialdemokratiske plakater, der talte om, at selvangivelsen skulle væk, og hvad blev resultatet? Selvangivelsen lever jo i bedre velbefindende end nogen sinde før. En overgang havde vi såmænd endog 3. Jeg tror, at ingen enkelt ting i den grad har rystet tilliden til, hvad vi laver herinde, som dette med selvangivelsen, der blev puttet i skraldespanden, og er vi nu sikre på, at vi ikke risikerer det samme? Er det blevet gjort lynende klart for de 750.000, at vi ikke gennemfører skattefrihed for dem, men alene fritager pensionen for at være skattebelagt? Hvis dette ikke er lynende klart, så vil vi alle sammen komme ud for den anklage, at nu har vi igen fuppet borgerne.

Ministerens siger jo ganske klart, at for de 750.000 vil dette med skattefrihed for pensionen for fremtiden betyde, at samtidig med, at vi meddeler dem, at nu bliver deres pension skattefri, så sender vi dem hver 10 giroblanketter, som de skal indbetale skat på. Med andre ord er det for deres vedkommende en besværligere ordning, hvor de nu skal betale skat 10 gange, hvor de tidligere ikke havde

[Bernhard Baunsgaard.]

mærket det, fordi det blev trukket i deres pension, før den blev udbetalt.

Jeg tror, at det er nødvendigt at sige det så stærkt som muligt: vi må ikke lave en ny illusion, men vi må sige det lige ud til dem. Det er et forslag, der, hvis ikke vi kan finde noget bedre, betyder noget besværligere for næsten halvdelen af samtlige mennesker, det drejer sig om. Det er nødvendigt, at vi på en eller anden måde får det gjort klart, at skattefriheden altså er 10 gange betalt skat på posthuset.

Denne skattefrihed for pensionen virker — jeg har gennemregnet ministerens oplysninger og udregninger — for en enlig folkepensionist over 67 år på den måde, at han begynder med at betale knap 40 pct. i skat. Derefter stiger det op i fyrreerne, og når han tjener 15.000 kr. over sin folkepension, så skal han pludselig betale 55 pct. i marginalskat. Når han tjener 30.000 kr., så falder det igen til 40 pct., og når han er oppe på 45.000 kr. over sin folkepension, så stiger den igen til 58 pct.

Det er i hvert fald ingen nemt gennemskuelig ordning, der er lavet her. Jeg vil gerne arbejde med i udvalget, men jeg håber rigtignok, vi kan nå til noget bedre end det, der er forelagt.

Stetter (KF):

Indkomstskattesystemet trænger til forenkling, det er vi alle enige om, og vi er formentlig også enige om, at det i praksis er meget vanskeligt at gennemføre. Systemet er simpelt hen så kompliceret, at man skaber øgede besværligheder på det ene område, når man søger at lette på det andet.

Grunden til det komplicerede er, at vi over skattesystemet løser en mængde opgaver, som egentlig er indkomstberegningen og opkrævningen aldeles uvedkommende. Metoden er udviklet af skiftende regeringer og folketingsflertal gennem en årrække. Vi har efter min mening nu kun to muligheder. Enten må vi leve videre med systemet, som ikke er helt så dårligt som sit rygte, samtidig med, at vi korrigerer og moderniserer i passende omfang. Eller vi vælger at kassere det hele og begynde med noget nyt og forenklet efter grundige og langvarige forudgående overvejelser.

Regeringen har med sit nu fremsatte lov-

kompleks valgt at forsøge at forenkle nogle områder af systemet. Jeg er enig med hr. Hjortnæs og andre i, at skatteforholdene omkring de trangsbestemte ydelser trænger til en modernisering. Det vil vi formentlig kunne blive enige om temmelig hurtigt.

Det, der interesserer, er forslaget om skattefriheden for de sociale pensioner. Ministerens bemærkninger til dette forslag illustrerer med al tydelighed, hvor vanskelig opgaven er. Som eksempel kan nævnes, at det vil blive nødvendigt at ændre reglerne for den lange række af ydelser, som hidtil har været beregnet ud fra den skattepligtige indkomst: boligsikring, uddannelsesstøtte og betaling for børnehave- og vuggestueplads. Pensionisterne kan ikke opnå både skattefrihed og de fordele, som en nulindkomst efter de nugældende regler giver.

Vi vil under udvalgsarbejdet opfordre regeringen til at fremlægge udkast til ændringer i disse folgelove. At der bliver tale om konsekvensændringer i et stort antal andre love, nævner jeg kun i forbigarten.

Et andet eksempel er, at pensionister med renteindtægt, aftægtsydelse, ATP-indtægt, overskud på fast ejendom osv. efter forslaget skal betale B-skat af disse indkomster uanset størrelsen. Det betyder, at ganske vist kan de ca. 200.000 pensionister, som alene har pensionsindtægt, helt udgå af skattesystemet, men til gengæld bliver det mere kompliceret for og med de ca. 400.000 pensionister, som har de nævnte ekstrainkomster.

Denne bestemmelse rejser en række nye problemer. Pensionisterne har hidtil i stort omfang fået deres skat modregnet i fradraget. Nu skal de hver måned på posthuset eller i banken for at betale deres skat. Mon pensionisterne vil betragte dette som en forbedring? Og hvad med pensionister med overskud på fast ejendom? Skal vedkommende henvises til trangsbestemt ydelse for at få lov til at blive siddende i sit hus? Gennemføres dette princip, vil det ændre en stribe af de fordele, som er indarbejdet i indkomstskattesystemet.

Et tredje eksempel er den af socialministeren omtalte valgmulighed, hvorefter pensionister kan vælge, om de vil modtage pensionen og dermed give afkald på personfradraget, eller om de vil foretrække at give afkald på pensionen og dermed bevare per-

[Støtter.]

sonfradraget for ekstraindkomsten. Skatte- og afgiftsministeren drister sig kun til at tale om, at pensionister i almindelighed ikke mere skal gives noget personfradrag. Det betyder, at de stakkels pensionister skal til at regne ud, hvad der bedst betaler sig for dem. Da vi ikke kan administrere, at pensionisterne vandrer ind og ud af systemet, medfører bestemmelsen i realiteten, at mange pensionister kommer til at spille hårdt med deres pension som indsats, og dette er ikke rimeligt. At socialministeren på en fiks måde omgår princippet om fuld folkepension til alle, er en helt anden sag.

Den konservative gruppe er i princippet enig med regeringen om at stræbe efter forenkling i skattesystemet og ikke mindst i pensionsbeskatningslovene, men vi kan ikke tage endelig stilling til de foreliggende forslag, så længe vi ikke kender de praktiske og administrative konsekvenser. Ifølge skatte- og afgiftsministerens fremsættelse fremsendes en nærmere redegørelse herfor under forslagernes behandling, og vi må afvente fremkomsten af denne redegørelse. Vi må samtidig spørge, hvilke fordele og ulemper disse forslag har på skattesiden, og hvilke fordele og ulemper de har på socialsiden. Vi må vide, hvad kommunerne siger. Og vi må vide, hvad kildeskattedirektoratet mener.

Jeg går ud fra, at ministeren for skatter og afgifter er indforstået med, at de ønskede oplysninger og formentlig mange andre stilles til rådighed for folketinget.

Hvis forslagene kræver mere personale og medfører større besvær for pensionisterne, er vi ikke med. Så foretrækker vi at søge andre løsninger uden de beskrevne uheldige bivirkninger, eller at vi ophører med de efterhånden årligt tilbagevendende mere teknisk betonedede ændringer og i stedet samler kræfterne om en gennemarbejdet reform af det nuværende skattesystem, og arbejdet hermed vil nødvendigvis tage mange år.

Det ville være nyttigt for skatteyderne og for administrationen, at der blev arbejdsro i en lang periode. Ingen når nogen sinde at lære reglerne ordentligt at kende, før de igen og igen bliver lavet om. Det burde fastsættes ved lov, at en minister ikke kunne fremsætte ændringsforslag til skattesystemet uden at kunne dokumentere, at der var tale om reelle forenklinger og brug af mindre

personale. Disse lovforslag, som vi her behandler, bærer ikke præg af at være tilstrækkeligt teknisk gennemarbejdet, og de ser umiddelbart ikke ud til at opfylde betingelsen om lettere administration. Vi vil bl. a. interessere os for disse spørgsmål under det kommende udvalgsarbejde.

Ebba Strange (SF):

De lovforslag, vi har til behandling i dag, er nogle, der har været talt om længe. Vi har under arbejdet i socialudvalget hele foråret fået at vide, at de lovforslag, vi skulle behandle, jo ligesom skulle ses i sammenhæng med, at nu kom der snart et lovforslag fra regeringens side om, at de sociale pensioner skulle fritages for beskatning. Derfor er vi nok nogle, der har skruet forventningerne til disse lovforslag ret højt op.

Jeg tror også, at man ude omkring i den befolkningsgruppe, det her drejer sig om, har skruet forventningerne temmelig højt op. Der er ingen tvivl om, at der blandt pensionister ude omkring er en tro på, at hvis det lovforslag, som regeringen lægger frem, bliver vedtaget, så slipper de for at betale skat, og så får de det beløb, de får i dag, plus den skat, de betaler i dag. Derfor er det, vi ser her, jo nok noget, som vil skuffe mange af de mennesker, det drejer sig om, og jeg synes, det er vigtigt, at regeringen gør pensionisterne klart, hvad det egentlig er, man har lagt frem fra regeringens side, og hvilken virkning det vil få for de mennesker, der er omfattet af disse lovforslag.

Det er blevet sagt tidligere, at det altså drejer sig om 1 million mennesker. Det er mange mennesker, og derfor er det vigtigt, at denne lovgivning bliver behandlet ordentligt. Det, vi tager hul på her, er jo hele problemet omkring samspillet mellem skatterne og de sociale ydelser. Vi tager kun fat på en lille del af det, og jeg skal lidt senere komme ind på alle de områder, vi ikke tager fat på.

Samtidig er det meget vigtigt for regeringen, at det ikke kommer til at koste for meget. Man foretager ved samme lejlighed en regulering af ægtepars pension, og det koster naturligvis noget, det er i orden, men har jo egentlig ikke noget med selve skatte-lovforslaget at gøre, som det også er blevet påpeget heroppefra tidligere.

[Ebba Strange.]

Hvis man virkelig skulle komme det problem til livs, som er problemet om samspillet mellem skatter og sociale ydelser, så ville det blive en reform, der virkelig kostede penge, men det er man altså ikke til sinds at lave i øjeblikket, fordi det mener man ikke landet har råd til, selv om det jo nok ville medføre en væsentlig større administrativ forenkling end den, der ligger i det her lovforslag. Da man ikke mener, man har råd til det, selv om man altså ikke ved, hvad det ville spare administrativt, så laver man noget, som kun er et lapperi på det bestående. Det er nogle meget krogede skatteregler, der er udgangspunktet for dette lovforslag, og sagen er nok meget mere kompliceret, som også andre har været inde på, end det tilsyneladende kommer til udtryk i ministrens fremsættelse.

For socialistisk folkeparti er det væsentligt at slå fast, at vi principielt betragter pensionsindtægter som indtægter, der ikke er ringere end arbejdsindtægter. Vi betragter dem som indtægter på linje med arbejdsindtægter, på linje med vores forslag om fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste i tilfælde af arbejdsløshed og i tilfælde af sygdom. Vi mener, vi her har at gøre med en gruppe mennesker, der af årsager, som de ikke selv er herre over, ikke kan tjene deres løn ved produktivt arbejde, eller mennesker, der har tjent deres løn gennem mange år, nemlig folkepensionisterne, og at den indkomst, som samfundet derfor yder dem, principielt er en indkomst af samme værdi som den arbejdsindkomst, andre mennesker tjener. Det er vores principielle indstilling til pensioner, uanset om det er invalidepensioner eller det er folkepension, da vi ikke anser invalidepensionisterne for at være mere skyldige i deres pensionssituation end folkepensionisterne.

Alligevel har vi også i vores program anbefalet, at pensionerne gik ud af skatteberegningen, og det har vi gjort af to grunde, dels fordi vi er interesseret i en væsentlig administrativ forenkling af hele indkomstskattesystemet, dels fordi vi er interesseret i, at de mennesker, der modtager pensioner og andre sociale ydelser, får en lettelse i deres indkomstmæssige situation, sådan at de lettere end i dag kan overse, hvad de har, hvad de har ret til, og hvad de faktisk får.

Derfor må vores bedømmelse af de lovforslag, der ligger her, også gå på, om forslagene opfylder de to betingelser, nemlig den administrative forenkling og lettelsen for de berørte mennesker.

Med hensyn til det administrative fremgår det af skatte- og afgiftsministerens fremsættelse, at 200.000 personer glider helt ud af skattesystemet, og det er godt; for dem er det klart at der er tale om en lettelse. Men samtidig skal 300.000 andre pensionister altså til at have tilsendt skattekort, de er B-skatteydere, som det også tidligere er blevet nævnt heroppe fra talerstolen. Den nogenlunde smertefri modregning i pensionen, de hidtil har fået, og som måske nok kunne trænge til at blive forbedret, men det er ligesom et andet problem, vil nu blive afløst af et skattekort, som vi anser for at være besværligt for dem, uoverskueligt for dem. Det vil give nogle udregningsproblemer, som altså vil skabe nogle helt nye problemer. Der er også tidligere heroppefra nævnt den valgfrihed mellem personfradraget og skattefriheden, som en ægtefælle får. Der vil komme nogle problemer for denne gruppe mennesker, og derfor mener vi ikke, at forenklingen i al almindelighed er opfyldt i det foreliggende forslag.

Hvad det betyder rent administrativt, har vi svært ved at overse, og dér er det klart, at vi under udvalgsarbejdet vil stille nogle spørgsmål. Vi kan ikke umiddelbart læse ud af lovforslaget, at dette er en administrativ forenkling.

Det er nævnt af flere ordførere, så det lader til, at vi meget hurtigt i skatteudvalget kan blive enige om, at de transbestemte ydelser umiddelbart — og sandsynligvis ret hurtigt — kan glide ud af hele systemet. At beskatningen af de transbestemte ydelser har været en helt besynderlig kinesisk æske, fremgår af skatteministerens fremsættelsestale, hvorfra jeg skal tillade mig at citere. Det er næsten ikke engang til at forstå, når man læser det:

„Den skattepligtige, der har modtaget den transbestemte ydelse, får af de sociale myndigheder underretning om den betalte kildeskat, idet ikke blot den transbestemte ydelse, men også den beregnede skat heraf skal medtages som indtægt på selvangivelsen. Ordningen medfører, at der ved slutopgørelsen ofte forekommer restskat eller

[Ebba Strange.]

overskydende skat, fordi beregningen af skattehjælpen som nævnt er baseret på forsudsregistreringen. Herudover medfører ordningen et betydeligt arbejde for de sociale myndigheder og skattemyndighederne ved beregningen, indbetalingen og konteringen af skatten af de trangsbestemte sociale ydelser.“

Lad os hurtigt blive enige om, at den sag får vi klaret.

Formålet med en skattereform på dette område må være at løsrive de sociale ydelser helt af skattesystemet. Det er ikke sket her, men det ville koste penge, og det er man altså ikke interesseret i at ofre lige her og nu.

Den almindelige karakteristik fra SFs side må derfor være, at skatteministeren har haft for små sko på, da han lavede dette forslag, og at der stadig mangler en grundig diskussion mellem skatteministeren og socialministeren for at komme til bunds i de problemer, der ligger her, hvor vi ikke skal tro på, at vi kan nå nogen millimeterretfærdighed. Det er der vist heller ingen i befolkningen der tror. Vi er glade for, at ministeren er åben over for forhandlinger i udvalget, og vi vil deltage i udvalget i håb om, at vi kan finde en løsning på det problem, som vi også gerne vil have løsningen på.

Vi har også et spørgsmål: hvad med alle de andre sociale ydelser, der er afhængige af den skattepligtige indkomst, statens uddannelsesstøtte, boligsikring, børnehavebetaling osv.?

Men principielt mener vi, tanken er rigtig, og vi vil som sagt gå positivt i gang med arbejdet i skatte- og afgiftsudvalget.

Arne Bjerregaard (KrF):

I denne efterhånden sene time, hvor jeg næsten med komponisten må notere frikadellens flugt over plankeværket, skal jeg dog hermed notere også, at kristeligt folkeparti flere gange har slået på, at de sociale ydelser og det, jeg vil kalde normalpensioner, skulle være skattefrie. Men vi må som skatteministeren erkende, at de midler, vi har at gøre med i øjeblikket, er små, og derfor er det ikke muligt at gennemføre de generelle fritagelser, som vi i grunden ønskede, så vi kunne undgå de aftrapningsregler, vi har. Vi må stadig væk leve med aftrapnings-

bestemmelser. Vi må endvidere — for at undgå, at visse skal blive stillet ringere med en ny ordning — leve med overgangsbestemmelser, som gør det endnu mere kompliceret.

Når man kigger på vores sociallovgivning, må man nok konstatere, at det er et netværk af paragraffer, bestemmelser og undtagelser osv. Det er vist berettiget, at man stadig væk uddanner socialrådgivere til at finde ud af det for folk, for man må nok erkende, at de stakkels pensionister og modtagere af sociale ydelser ikke forstår ret meget af det, vi nedfælder i vores lovgivning, heller ikke på det skattemæssige område.

Jeg kunne tænke mig, hvis det tillades, blot at læse en enkelt paragraf, § 37, som drejer sig om noget så ligetil som at udregne den almindelige dyrtidsregulering, hvordan pensionerne skal stige med den almindelige dyrtid. Jeg skal da gerne indrømme, at vi har været med til at vedtage denne form for dyrtidsregulering, ganske vist under de radikales førerskab, men jeg skal nu oplæse den foreslåede § 37, stk. 1, som lyder:

„Reguleringspristallet for januar og juli benyttes ved dyrtidsreguleringer af pensionsgrundbeløb i henhold til § 3, stk. 2, og § 4, stk. 3, de i § 36 a omhandlede pensioner, de tillæg, der er fastsat i § 10, stk. 1, og § 11, stk. 1, 2 og 4, 2. pkt., og de indtægtsbeløb m. v., der er fastsat i § 4, stk. 1, § 5, nr. 2, litra a og b, og § 10, stk. 2. De nævnte beløb forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet ud over 100 og med 2 pct. for hver fulde 2 points' udsving i reguleringspristallet under 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. Beløbene efter § 4, stk. 1, § 5, nr. 2, litra a, samt § 10, stk. 2, 1. pkt., afrundes herefter til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. Beløbene efter § 5, nr. 2, litra b, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10, og de øvrige beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12.“

Jeg gad vide, hvor mange af vores modtagere af sociale ydelser og pensioner, der overhovedet forstår denne regulering. Derfor må vi selvfølgelig stadig væk have folk til at udregne for dem, om det nu er rigtigt, det, de får.

Når dette er sagt, så vil vi dog erkende,

[Arne Bjerregaard.]

at brugen af de udviklede beregninger, som er skitseret i det forslag, som ligger her, er en nødvendighed, hvis man ikke vil ofre det, som skal til for at skære igennem og sige: nu er pensionerne skattefrie, og her er pensioner, som folk kan leve af. Det, der ligger derudover, det kan vi så beskattede efter en eller anden skala. Det vil koste penge, mange flere penge end det, der er afsat her. Det må nok være det, der har været ministerens hovedpine, at finde ud af, hvorledes vi kan lave det sådan, at pensioner og sociale tilskud m. v. er skattefri, samtidig med at vi ikke skal ofre for mange penge på alteret her.

Jeg ved ikke, om jeg vil sige, vi vil tage ministeren i hånden, men i alt fald vil vi gerne være med til at støtte ministeren i, at her er der i alt fald et problem, man har taget fat på, og som vi må se at få løst, fordi det er administrationskrævende, som det er, og fordi det er uforståeligt for dem, der skal modtage disse ydelser. Vi vil også gerne fra kristeligt folkepartis side sige, at det er da muligt, man ved at bruge lidt mere sparer på administrationen og dermed får en mere forenklet lovgivning på dette område og en mere tilfredsstillende lovgivning for brugerne på dette område. Altså må man ind i en vurdering af, hvad man kan spare på det administrative ved at ofre lidt mere på de generelle tilskud, som vi vel må sige der ligger her, og ved generelle skattefritagelser uden aftrapningsordning osv.

Jeg er klar over, at hvis pensionister f. eks. skulle have pensioner plus tillæg, at så ville det blive en alvorlig udgift for samfundet, men spørgsmålet er, om vi fortsat kan køre med disse aftrapningsregler, som vitterlig bevirker, at mangfoldige mennesker, som ønsker at fungere i dette samfund, simpelt hen ikke får lov til det, fordi vi sådan set med vores lovgivning slår dem oven i hovedet og siger: I må hellere holde op, for I får ikke 5 flade øre for dette her. Lad så være, at nogle kan arbejde af lyst; de fleste vil nu gerne have en lille smule økonomisk ud af at arbejde.

Jeg mener, der ligger mange ting i dette her, som vi må tage op i den kommende behandling, og jeg har også forstået på ministeren, at han vil være med til at kigge nærmere på det. Jeg har i alt fald forstået,

at dette ikke skal forstås som et endeligt forslag: sådan skal det være. Her er vist en vej: sådan kan det gøres, men hvis vi langs ad vejen kan komme frem til noget, som er bedre, som er enklere, så er det min opfattelse, at man fra ministerens side og regeringens side i det hele taget er enig i, at så må vi se at følge den forenkledte vej i stedet for at gøre det mere udviklet, end godt er.

Jeg håber og tror, at det er muligt at fritage pensioner og andre ydelser for beskatning, uden at vi skal gøre lovene endnu mere udviklede, end de er i øjeblikket. Jeg må indrømme, at for de uindviede virker forslaget lidt udviklet og stadig væk lidt uheldigt for dem, der vil have ekstraintægter. Og når jeg noterer, at mindst 3/4 af vore pensionister f. eks. har ekstraintægter, kan man jo spørge: hvor megen administrativ forenkling bliver der så?

Vi vil fra kristeligt folkepartis side ikke harcelere over oplægget. Vi vil derimod sige tak for initiativet og håbe, at vi i et fornuftigt samarbejde kan komme frem til noget, som er enklere og bedre end det, der foreligger.

Hanne Reintoft (DKP):

Jeg må indrømme, at jeg gik meget positivt i gang med dette lovforslag, fordi det var et vigtigt problem at få løst. Jeg må indrømme, at efterhånden som jeg gravede i det, blev jeg lidt usikker på, om det egentlig var et lovforslag, eller om det var en slags strøtanker, ministeren har gjort sig her ved samlingens slutning, for jeg synes ikke, det fremtræder som så vel gennearbejdet, at man kan komme med det her, og jeg synes, det er meget farligt at lægge det ud til pensionisterne, fordi det også er min erfaring — senest fra et møde sidste mandag — at de faktisk venter sig noget andet af det.

Allerførst må jeg sige, at det er jo ikke rigtigt, når der i overskriften til lovforslaget står, at pensionerne fritages for beskatning. Det, der sker, er jo, at man tager skatten, før pensionen udbetales, altså at man indfører en anden beskatningsform. Nogle bliver fri for selvangivelse; andre skal have en selvangivelse og en B-skat, men jeg synes ikke, man kan sige, der er gennemført en så gennemgribende skattereform over for pensionisterne, at man kan tale om egentlig skattefritagelse.

[Hanne Reintoft.]

Jeg vil endnu en gang benytte lejligheden til at sige, at det var på tide at komme med en rigtig pensionsreform. Jeg skal måske minde om det forslag, socialdemokratiet stillede VKR-regeringen i 1969, hvor man blandt 10 punkter som nr. 4 forlangte, at man i 1970 startede med over 8 år at gennemføre en 50 pct.s forhøjelse af pensionerne gennem en værdifast tillægspension, og at denne nyordning skulle følges op af en tjenestemandslignende pension til alle. Det, der er kommet ud af disse smukke intentioner, er, at man indførte en social tillægsskatsfond, som man derefter straks snød pensionisterne for — det gør vi i morgen.

Samtidig ved vi jo, at pensionens realværdi er udhulet. Vi har regnet lidt på det, og vi frygter — også med det lovforslag, der ligger her — at pensionernes procent af en ufaglært arbejderløn i jern- og metalindustrien fra april i år til januar 1976 vil synke fra 44,7 pct. til 41,5 pct. Det opfatter vi som ganske katastrofalt, fordi vi ved, pensionisterne har det dårligt.

Lad mig her sige, at jeg udmærket hørte hr. Glistrups skelnen mellem pensionistgrupperne. Jeg må indrømme, at jeg efterhånden har vænnet mig til at lade det gå ind gennem det ene og ud gennem det andet øre. Det er nok bedre i den forbindelse at bruge tiden til at fortælle vælgerbefolkningen, hvor asocial man er.

De forslag, der kommer her — det vil jeg gerne medgive — løser en række tekniske og administrative problemer, og det vil vi gerne være med til at se på. Vi synes ikke, de løser de problemer, jeg snakkede om før, men udhulingen af realværdien af pensionerne. Vi vil gerne have en omlægning af pensionisternes skat. Den er ikke altid retfærdig. Den fremtræder som meget uforståelig for den enkelte pensionist — jeg skulle sige til hr. Arne Bjerregaard, at der er mange socialrådgivere, der også har svært ved at finde ud af pensionistbeskatningen — og den kræver ganske rigtig et uhyre administrationsapparat.

Vi vil selvfølgelig stadig fastholde, at vores egen skattereform med en 40.000 kr.s bundgrænse vil virke mere socialt retfærdig, også fordi den medtager alle, der har de samme lave indtægter som pensionistgruppen. Med de politiske forhold, vi har i Dan-

mark for øjeblikket, skulle netop socialdemokratiet forstå, at vi meget nødig skal lave en lovgivning, der sætter yderligere skel mellem ligestillede mennesker, fordi det også til højre i denne sal udnyttes til en ganske diskutabel propaganda.

Der er én ting, jeg meget gerne vil have ministerens klare svar på. Vi oplevede jo under udvalgsarbejdet omkring indgrebet i overenskomsterne, at man allerede havde forhandlet med pensionisterne om prisen for det her, og jeg forstod dengang, at prisen var, at man skulle tage nogle tillæg fra dem i det kommende år, og at de havde accepteret. Hvis det er rigtigt, så vil jeg for det første vende mig skarpt mod det, for jeg tror, at det forhold, at pensionerne reguleres efter arbejdsmarkedets forhold og efter inflationen, er mere vigtigt for dem end en skattefrihed; men man har forhandlet, det ved jeg, og så synes jeg nok, det var rimeligt at fremlægge det for folketinget. Det var nok det mest ærlige, og jeg håber, jeg får et klart svar på det.

Som også andre har givet udtryk for, er jeg meget bekymret over de forskellige pensionistgrupper, der på den ene eller den anden måde ikke kan udnytte deres ligningsmæssige fradrag og kommer i klemme ved dette lovforslag. Jeg må have lov at sige til skatte- og afgiftsministeren, at han må nok snakke med socialministeren om det, men det nytter altså ikke at komme og ville klare det over kommunernes rådighedsbeløb. Vi ved, kommunerne administrerer det fuldstændig forskelligt. Bare i Københavnsområdet er der én kommune, der siger, at bare man har 3.000 kr., kan man ikke få, mens en nabokommune siger, man må have 12.000 kr. Man kan så sige, det er et udslag af det kommunale selvstyre, så det må være i orden, men så kan vi ikke komme og løse nogle skattetekniske problemer for pensionisterne ved at henvise til en lokal, kommunal administration, der har så store forskelligheder indbygget i sig.

Med hensyn til ydelser efter forsorsloven og den kommende bistandslov er det selvfølgelig helt rimeligt, at de undrages beskatning. Jeg håber, vi i udvalget kan få helklaring på, om det vil give de samme ulemper som pensionistbeskatningen, men det ligger selvfølgelig klart, at når man udbetaler folk et eksistensminimum, så er der ikke skatte-

[Hanne Reintoft.]

penge til overs. Jeg ved, kommunerne har været kolossalt belastede af at skulle flytte pengene fra den ene kasse til den anden.

Indtil vi ser disse lovforslag nærmere belyst i udvalgene, tror jeg, man skal være meget, meget varlig med at fremstille det over for pensionistbefolkningen som et økonomisk fremskridt. Jeg tror, vi kan sige til dem, at det er et forsøg på et administrativt fremskridt, noget, de lettere kan forstå og derfor lidt lettere kan anvende. Men ligesom jeg før sagde, at det er meget farligt i disse tider at sætte skel mellem mennesker, så tror jeg også, vi i meget høj grad skal afholde os fra de lovforslag, der yderligere kommer til at fremstå som et bedrag over for befolkningen, for den politiske utilfredshed er uægtelig ikke så lille for tiden, og det er farligt at lave sådan noget.

Man må nok sige, at hele forslagets uoverskuelighed fremtræder meget klart, når man læser skatte- og afgiftsministerens fremsættelsestale. Den er uægtelig fyldt af hypoteser, antydninger, skøn og forskellige forslag. Nogle gange tror man næsten ikke, at man selv har forstået, hvad det hele drejer sig om.

Lad mig slå fast, at beskatningen af pensionerne er et overadministreret, et dyrt administreret og for den enkelte pensionist ikke rimeligt administreret område, og at vi meget gerne vil være med til at løse problemerne.

Hovedkravet er og bliver en virkelig pensionsreform, dernæst en skattereform med en ordentlig bundgrænse, der dækker alle lave indtægter, men skulle vi slippe af sted med en lille administrativ reform forinden, vil vi såmænd gerne være med. Den må bare fremtræde på en mere indlysende og klar måde end dette.

Jes Schmidt (CD):

Der er sagt en mængde, som jeg godt kunne understrege, men jeg vil indskrænke mig til at sige, at den gruppe, jeg repræsenterer her, CD-gruppen, hilser ministerens initiativ med glæde, og det skal ikke skorte på vores medhjælp til at finde frem til gode og fornuftige løsninger. Jeg vil samtidig tilføje, at vi er meget skeptiske med hensyn til dette resultat, som kommer ud af dette arbejde, idet vi her har at gøre med et uhyre

komplikeret felt. Men fremfor alt vil vi gerne advare befolkningen imod at gøre sig alt for store forhåbninger i retning af skattelættelser og virkelig følelige lættelser. På den anden side er vi — jeg er i hvert fald — af erfaring klar over, at vi skal finde en mere rationel måde at behandle disse ting på, og at vi må undgå at skabe de misforståelser, den utilfredshed og den bitterhed, som mange pensionister har været ude for, fordi de simpelt hen ikke har forstået, hvad der er foregået.

Når dette er sagt, kun en ganske kort bemærkning. Hr. Glistrup talte lidt flot om de små partier. Må jeg dertil på sønderjysk tilføje: det kan bli' småt for woss åll'.

Steen Folke (VS):

Lovgivningsarbejdet har både en materiel, økonomisk og en ideologisk, propagandamæssig funktion.

Hvis vi ser på det materielle, økonomiske indhold i den lovgivning, som er gennemført i dette forår, så er det helt klart, at hovedindholdet har været nedskæring på nedskæring på nedskæring over for lønarbejderne, over for pensionister, over for de uddannelsessøgende, og derudover tilskud til kapitalejere, til det, man kalder erhvervslivet. Men ud over denne materielle, økonomiske funktion, som selvfølgelig er noget uhyre væsentligt, så har lovgivningen også en ideologisk, en propagandamæssig funktion, og de lovforslag, som vi har til behandling nu, hører til i den kategori, hvor en meget stor del af deres virkning er den ideologiske, propagandamæssige virkning. De er blevet lanceret med socialdemokratiske reklame-trommer for flere måneder siden. Man har taget forskud på de velsignelser, der angiveligt skulle følge med gennemførelsen af disse lovforslag, med den angivelige fritagelse for beskatning af disse pensioner.

Jeg tror, det er lykkedes. Jeg er overbevist om, at det er lykkedes at vildlede mange pensionister — og mange, det vil sige flere hundrede tusinde pensionister — med hensyn til det reelle indhold af de lovforslag, der nu ligger på bordet. Jeg mener ikke, der er tvivl om, at mange har forestillet sig, at deres pensionsvilkår nu ville blive forbedret med et beløb, der svarede til det, som de hidtil har betalt i skat. Det er som bekendt ikke tilfældet. Jeg tror også, ud over dette,

[Steen Folke.]

at mange er blevet vildledt, for så vidt som de har troet, at det ikke bare var et spørgsmål om pensionsindkomsterne, men at det var noget, der ville angå hele deres indkomstsituation.

Nu er det kommet klart frem, nu, hvor forslagene ligger på bordet, at det ikke er nogen af de dele, det drejer sig om, men om noget, som vil føre til en teknisk og administrativ forenkling for visse dele af pensionsområdet.

Der er ingen tvivl om, at man kan gennemføre nogle tekniske, administrative forenklinger af de uhyre komplicerede skattelove, som vi har, også for så vidt angår pensionistbeskatningen. Det er noget, som må kunne føre til besparelser af administrativ art for stat og kommuner, og det er også noget, som må kunne gøre det mere overskueligt for den enkelte pensionist. I hvert fald vil, så vidt jeg nu kan skønne og er blevet bestyrket i ved det, andre har sagt, gennemførelse af lovforslagene, som de ligger nu, føre til forenklinger for de ca. 200.000 pensionister, som må leve af deres pension, hvorimod det altså er højst tvivlsomt, om det fører til forenklinger for de øvrige, som nu skal til at betale skat på en mere besværlig måde end hidtil.

Men der er i hvert fald stort set udelukkende tale om tekniske, administrative forenklinger. Nogle af dem er, som flere tidligere ordførere har været inde på, nok så betænkelige, fordi man, samtidig med at man forenkler på én led, komplicerer tingene på en anden led.

Jeg mener, at det væsentligste at konstatere i første omgang, er, at under alle omstændigheder er der altså kun tale om sådanne tekniske, administrative forenklinger. Men socialdemokratiet har jo brugt dette, at nu skulle pensionerne friholdes for skat, til at argumentere for forskellige forringelser, der er kommet hen ad vejen. Jeg tænker f. eks. på udskydelsen af den sociale pensionsfonds ikrafttræden med 3 år, som er blevet vedtaget på socialdemokratisk foranledning for en måned siden, eller hvor meget det nu er blevet efterhånden. I forbindelse med argumentationen herom sagde man, at man måtte nok erkende, det var en slags forringelse, men nu kom jo bl. a. denne skattefritagelse.

Jeg mener, man har skamredet denne buket af love, som vi nu behandler, og at vi altså nu kan se, at der er slet og ret tale om et forsøg på nogle tekniske, administrative forenklinger og intet andet.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagene og på alle leder, at det, der er tale om, ikke er, at der skal ske nogen reelle ændringer i pensionisternes kår — med undtagelse af pensionistægtepar, som bliver stillet en smule bedre end hidtil. Der er argumenteret for, at de er kommet til at sække ekstra bagud i forhold til de enlige pensionister, og det vil man altså hale en lille smule ind på. Det er en reel, beskeden forbedring for en bestemt kategori af pensionister. Det erkender jeg, og det tilslutter vi os. Det synes vi er udmærket. Men når vi ser bort herfra, så er der altså ikke tale om reelle forbedringer af pensionisternes kår i forbindelse med denne lovgivning.

Der er nogle problemer, fordi det, der vil ske i forbindelse med lovgivningen, med stor sandsynlighed er, at vilkårligheden i pensionisternes vilkår vil blive øget, fordi der vil blive større kommunale variationer. Jeg tænker på problemet med rådighedsbeløbene. Man ser i øjnene, at mange pensionister ikke vil kunne udnytte deres ligningsmæssige fradrag, og så siger man: det må klares ved hjælp af større rådighedsbeløb. Det er helt oplagt, at det fører til store variationer fra kommune til kommune, for det er meget varierende, hvornår kommunerne skønner at der er behov for at bruge disse rådighedsbeløb.

Det synes jeg er en beklagelig konsekvens af lovforslagene, sådan som de ligger, noget, som vi ikke er tilhænger af, og noget, som altså gør, at man må imødesee, at for visse pensionister vil gennemførelse af lovforslagene, sådan som de ligger, føre til direkte forringelser på trods af en erklæret hensigt om, at det ikke skal være tilfældet.

Vi tager altså afstand fra dette princip, fra at man vil forsøge at klare det ved rådighedsbeløbet. I øvrigt vil jeg godt spørge skatteministeren, hvordan han tænker sig dette rådighedsbeløb forhøjet i forbindelse med denne lovgivning. Nu stemte vi jo forleden dag i forbindelse med et andet lovforslag, nr. 213, om rådighedsbeløbene og vedtog stort set på det tidspunkt at fastholde dem uændret med en ganske uvæsentlig ju-

[Steen Folke.]

stering som følge af, at brilletilskuddet, som hidtil har kunnet ydes, er faldet bort. Jeg vil gerne spørge direkte, hvordan man forestiller sig lovgivet om rådighedsbeløb, sådan at det kan komme til udbetaling på den måde, der er forudset i lovgivningen.

Der er altså nogle problemer omkring de økonomiske konsekvenser af forslagene, som gør, at jeg gerne vil spørge om, hvad man tænker sig på dette område for at undgå det, som jeg er temmelig overbevist om vil ske, hvis man direkte fører dem ud i livet på den måde, det er tænkt her, at en del pensionister faktisk vil blive stillet ringere på trods af den erklærede smukke hensigt med forslaget.

Derudover må jeg ligesom andre ordførere konstatere, at der er tale om et forsøg på nogle teknisk-administrative forenklinger. De intentioner, der ligger i det, er VS også positive over for, men vi vil gerne så vidt muligt være med til at pille det ideologiske slør af, som det er lykkedes den socialdemokratiske regering at hylle disse forslag ind i med den vildledning af pensionisterne som resultat, som jeg beskrev indledningsvis.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for de mange positive udtalelser om partiernes medvirken til behandlingen af disse forslag i udvalget. Jeg er enig i, at der forestår et grundigt udvalgsarbejde, et udvalgsarbejde, hvor vi fra ministeriernes og fra regeringens side selvfølgelig vil være behjælpelig med alle de oplysninger, som udvalget måtte ønske.

Jeg vil også godt sige tak for den principielle tilslutning, som fra næsten alle partiers side er givet med hensyn til det resultat, udvalgsarbejdet skal føre til, nemlig fritagelse for beskatning såvel af de transbestemte sociale ydelser som af de egentlige sociale pensioner.

Når jeg har sagt dette, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger til det, som hr. Steen Folke var inde på her til sidst, dette med det ideologiske slør; flere af ordførerne var inde på spørgsmålet, om pensionisterne nu også havde forstået, hvad det var, regeringen ville foreslå, havde forstået, hvad disse forslag indeholdt.

Det er utvivlsomt sådan, at der er et antal pensionister, der har forventninger, der rækker ud over disse forslags indhold. Men jeg vil gerne understrege, at det ikke kan bygge på udtalelser hverken fra mig eller fra andre medlemmer af regeringen. Jeg har ved to lejligheder haft mulighed for at sige noget om disse forslag i tv, og ved begge lejligheder har jeg understreget, at det alene er pensionerne, der foreslås fritaget for beskatning, og tilføjet, at det betyder, at så snart der er indtægt ved siden af pensionen, betyder det, at den kommer til beskatning. Jeg har lagt vægt på det både i tale og skrift, fordi jeg har været opmærksom på den fare, der kunne ligge i at opstamme en forventning, som vi ikke var i stand til at opfylde, fordi vi ikke har ubegrænsede midler til rådighed.

I denne forbindelse vil jeg gerne også svare mere generelt på en række kommentarer fra ordførere om dette med, at tingene kunne gøres endnu mere enkelt end det, der er fremlagt i disse forslag. Det afviser jeg ikke, jeg afviser ikke, at vi i en situation, hvor vi havde et betydeligt provenu til vores rådighed, kunne gøre forslagene mere strømlinjede. Men vi har ikke ubegrænsede midler til rådighed, og vi har ikke efter regeringens opfattelse mulighed for at flytte endnu flere midler fra den, om jeg så må sige, arbejdende del af befolkningen over til pensionistgruppen. Jeg tror, vi må løse de opgaver, som er lagt ned i forslaget: den ene at sikre, at pensionerne og de transbestemte sociale ydelser tages ud af beskatningen med den følge, at pensionisterne har en bedre mulighed for at vurdere deres økonomiske situation, og som den anden ting den opretning, der finder sted i forholdet mellem den enlige pensionist og pensionistægteparret.

Det er rigtigt, som det er sagt af flere ordførere, at det jo er her, provenuet med hensyn til de sociale pensioner bruges, og det er efter regeringens opfattelse også på dette sted, det skal bruges.

Det er ikke rigtigt, når nogle ordførere siger, at det ikke har noget med skattereglerne at gøre. Det har det. Når der er kommet denne skævdeling ind i forholdet mellem de enlige og pensionistægteparrene, er det et resultat af vores beskatningsregler, et resultat af, at pensionistægteparrene har

[Ministeren for skatter og afgifter.]

fået trukket skat i deres pensioner, medens de enlige i betydelige perioder ikke har fået det samme.

Jeg tror, vi her står ved noget af det, som er væsentligt, også når vi skal se på tingene ud fra den enkelte pensionists situation. Det er jo sådan, at pensionisterne har meget svært ved at forstå, at den, som bor alene, ikke får trukket skat, men at ægteparret, der bor i lejligheden ved siden af, får trukket skat af den dyrtidsregulering, de får. Jeg tror, det vil være et problem, vi fortsat vil have, hvis vi opretholder systemet med, at dyrtidsportioner fører til beskatning.

Jeg vil godt derefter gøre nogle få bemærkninger også mere generelt til det andet problem, der har været nævnt, altså spørgsmålet, om der nu er administrative lettelser i dette her. Der har man ligesom hæftet sig alene ved de ca. 200.000, der kun har pensionen. Jeg mener, man også skal hæfte sig ved de mange, der alene har A-indtægt ved siden af pensionen. For det helt store flertal af disse pensionisters vedkommende vil vi kunne opnå en meget høj grad af overensstemmelse, for ikke at sige fuld overensstemmelse, mellem den løbende beskatning og den endelige beskatning, og her anser jeg det også for at være en administrativ fordel, at der ikke kommer nogle reguleringer ind i årets løb i kraft af de dyrtidsportioner, som også pensionisterne får.

Der, hvor vi sætter noget af den administrative forenkling til, er i forhold til de pensionister, der har B-indkomster. Flere ordførere har jo været inde på det, og jeg skal ikke gentage de problemer, der ligger her, men jeg vil godt nævne, at det er jo ikke mindst fra denne gruppe, vi har haft ganske mange henvendelser i hvert fald på skattekontorerne, vist også på socialkontorerne, fra pensionister, der ikke kan forstå, at de ud af samme pension får trukket forskelligt i skat. Det er virkelig mange konsultationer, der har måttet gennemføres for at forklare pensionister, at der er en årsag til, at den ene får trukket mere i skat af den samme pension end den anden. Forklaringen er jo som hovedregel, at den første har nogle B-indkomster af en eller anden art. Derfor tror jeg ikke, man skal se bort fra, at der også for disse skatteydere ligger en betydelig mulighed for, at de bedre forstår, hvad

det er, der sker rent skattemæssigt, og det skal også holdes op over for det minus, der ligger i, at flere skal bevæge sig ned og betale skat.

Jeg skal derefter vende mig til nogle af de ting, som har været nævnt mere detaljeret. Jeg skal til hr. Hjortnæs sige, at der er jo et problem også med hensyn til provenuet, hvis vi skulle gå ind i overvejelser om 1. januar 1976. Jeg har ikke ændret den opfattelse, der er givet udtryk for i fremsættelses-talen, at det, vi bør stille mod, er 1. januar 1977 for ikrafttræden af disse ting, og jeg vil gerne tilføje, at denne førstebehandling har bestyrket mig i, at det er 1. januar 1977, der bør være målet for denne ændring. Det er af de ting, der er sagt af ordførerne, klart fremgået, at vi står foran et betydeligt og omfattende udvalgsarbejde, og skulle vi overhovedet drømme om at gå ind i en iværksættelse pr. 1. januar 1976, måtte det forudsætte, at vi satte fuld damp på programmering af edb-systemet nu; det mener jeg at kunne konstatere, med de udtalelser, der er faldet, at der ikke er saglig basis for, og derfor må jeg sige, at vi bør stille mod 1. januar 1977. Jeg vil i den forbindelse om provenuet sige, at det ville også være lidt urimeligt over for kommunerne, som står midt i deres budgetlægning i disse uger og i de nærmeste måneder, hvis der var usikkerhed på et så betydeligt provenuområde som det, vi har liggende foran os her.

Jeg skal til hr. Jens Foged sige, at det ikke hverken i lovforslaget eller i udtalelser fremsat fra regeringen er antydnet, at der med dette forslag skulle være tale om, at der var 1 mill. skatteydere, der blev fri for selv-angivelsen. Jeg har gjort de generelle bemærkninger om det, og jeg må sige, at der ikke i den måde, regeringen har behandlet dette på, har været antydnet en mulighed af denne karakter. Men det er klart — og det er et væsentligt argument for disse forslag — at vi anser det for muligt at gøre det lettere forståeligt for pensionisterne, hvordan deres skatteforhold bliver, og hvordan deres restbeløb bliver efter de her foreslåede ændringer.

Jeg skal til hr. Jacob Sørensen sige, at det er rigtigt, at den aftrapning af pensionstillægget, der finder sted ifølge den nugældende lovgivning, efter de ændringer, der foreslås her, vil ske inden for det samme

[Ministeren for skatter og afgifter.]

interval. Det er nu ikke et resultat af, at pensionerne for pensionistægtepar nedsættes, det er et resultat af, at der flyttes en del af pensionstillægget fra at være pensionstillæg over til den egentlige pension, således at der er et mindre beløb, der skal aftrappes inden for det samme område. Det har været nødvendigt, fordi vi med de foreslåede ændringer har måttet foreslå aftrappingsprocenten sænket til 18 for at fastholde det maksimumtræk, der er efter de nuværende regler på 58 pct. af ekstraindtægt.

Det kan også være et svar til hr. Bernhard Baunsgaard, at man ikke med dette forslag løser det problem, der ligger i — hvis man opfatter det som et problem — at vi har en del af vores pension som et pensions-tillæg, som vi aftrapper, når der er en indtægt af en vis størrelse ud over pensionen. Hvis man skal løse dette problem, skal det ske ved, at man ikke opererer med henholdsvis en pension og et tillæg. Det får jo den konsekvens, at man her får et betydeligt provenutab, og hr. Bernhard Baunsgaard var jo selv inde på de problemer, der kunne ligge alene med at skaffe de begrænsede beløb, der er tale om, for at løse problemerne, som de er søgt løst i de foreliggende forslag.

Hr. Stetter var inde på, at der foreslås et brud med princippet om den fulde folkepension, og hr. Glistrup var inde på talen om disse valgmuligheder og den usikkerhed og denne vælgen forkert, som en række pensionister kunne komme ud for. Her til skal jeg sige, at der ikke i de forslag, der er fremsat her, foreslås noget brud med princippet om den fulde folkepension, og derfor får man heller ikke de store problemer, der blev antydet, omkring valgmuligheden. For det, der sker her, er jo, at en række pensionister under 67 år med meget betydelige ekstraindtægter står over for valget mellem personfradraget og minimumspensionen.

Jeg skal bekræfte over for hr. Bernhard Baunsgaard, at det er rigtigt, at det er af størrelsesordenen en snes millioner kroner, der kan være tale om for Københavns kommune, hvis man ændrer på reglerne om de trangbestemte sociale ydelser, som det er foreslået her. Jeg skal dog sige, at det er således med det provenu, vi taler om her, at det først kommer til udtryk i forbindelse

med den slutskatteopgørelse, der følger i året efter det år, hvor ordningen er indført, og tænkte man sig dette indført med virkning fra 1. januar 1976, ville dette provenutab altså komme til udtryk i forbindelse med slutskatteopgørelsen i efteråret 1977.

Jeg har gjort bemærkninger til dette med aftrappingsprocenterne, og det er rigtigt, at der i det første interval i indtægter ud over pensionen trækkes 40 pct., senere 58 pct., og senere igen falder man ned på de 40 pct. Det er ikke søgt løst med de forslag, der ligger her. Vi har ikke haft provenu til at løse dette på en anden måde, og jeg kan sige, at der ikke sker nogen forringelse i forhold til de nugældende regler.

Jeg tror, at i den opremsning, hr. Stetter nævnte omkring de mange indtægtsformer, der medførte, at man blev B-indkomsttager, indgik også ATP, og jeg vil godt her igen benytte lejligheden til at understrege, at de særlige problemer af administrativ karakter, der er, knytter sig til B-indkomsterne og ikke til arbejdsindtægter, heller ikke til ATP eller andre pensionsordninger, der er A-indkomst også efter de nugældende regler.

Jeg skal til fru Ebba Strange sige, at heller ikke socialdemokratiet betragter pensioner som ringere indkomster end andre indtægter, men på den anden side er der jo her tale om indkomstarter, som det offentlige udbetaler til den pågældende. Og det, vi foreslår her som en ændring af det, der nu gælder, er jo, at vi ikke, samtidig med at vi udbetaler med den ene hånd, og endnu før pengene kommer den pågældende pensionist i hænde, har skåret et stykke af med den anden hånd. Det, vi bringer på plads her, er alene, at det, der af det offentlige udbetales som pensioner og i den størrelsesorden, som det offentlige mener at kunne udbetale pensionerne i, udbetales som skattefri ydelser.

Jeg tror ikke på, at der for pensionisterne vil blive tale om særlige udregningsproblemer, og slet ikke da for det offentlige, i forbindelse med disse ekstraindkomster. Jeg tror, at der for pensionisternes vedkommende i højere grad bliver tale om, at man lettere forstår, hvad det er, der sker, når man får udskilt på den ene side den pension, man får, og på den anden side har nogle indtægter af en eller anden art, og at fradragene er foretaget i den pågældende indtægt i stedet for som nu, hvor det jo især for B-indkom-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

sternes vedkommende er sådan, at man modtager disse B-indtægter fuldt ud, idet modregningen foretages et helt andet sted, nemlig i pensionerne.

Det har været nævnt, at der på nogle lovgivningsområder skal ske ændringer som følge af de forslag, der her er fremsat. Det er rigtigt, og det er klart, at det vil komme til at indgå i det udvalgsarbejde, der skal finde sted. Når det er sådan, er det jo, fordi man i en række andre lovgivningsanliggender har valgt at basere tildelingen af forskellige ting på den skattepligtige indkomst, og det er klart, at når vi foreslår så væsentlige ændringer, som der ligger i disse forslag, må det føre til overvejelse af, hvilke ændringer der i øvrigt skal ske.

Til hr. Arne Bjerregaard skal jeg sige, at der ikke er tale om, at pensionerne kun delvis gøres skattefrie. Det, der foreslås her, er, at såvel de trangsbestemte sociale ydelser som de pensioner, vi taler om, gøres skattefrie. Det, hr. Arne Bjerregaard har haft i tankerne, må formentlig være det, som jeg kommenterede over for hr. Bernhard Baunsgaard før, nemlig spørgsmålet om aftrapningen af pensionstillægget. Det er jo altså et spørgsmål om vores pensionslovgivning og dette, at man her har valgt at give en særlig ydelse til dem, som har ingen eller meget lave indtægter ud over pensionen. Jeg vil gerne slå fast igen, at der efter forslaget er tale om fuldstændig skattefrihed for de sociale pensioner og for de trangsbestemte ydelser.

Til fru Hanne Reintoft skal jeg sige, at jeg forstod, at bemærkningerne om strøtanke hurtigt blev ryddet til side, for senere i omtalen beskæftigede fru Hanne Reintoft sig jo med de foreliggende forslag. Det synes jeg også der er al mulig grund til, for selv om vi har erkendt, at vi er parat til at drøfte, om vi kan finde enklere administrative løsninger på nogle af de ting, der indgår i disse forslag, betyder det ikke, at disse forslag ikke har været meget grundigt behandlet. Men det er klart, at vi er parat til, hvis der skulle komme forslag til yderligere forenklingmuligheder, da at tage dem med ind i de videre overvejelser.

Jeg må også her sige, at vi ikke har for søgt at opstille forslag, der er bedrag over for befolkningen — jeg tror, det var det

udtryk, fru Hanne Reintoft brugte umiddelbart efter, at fru Hanne Reintoft havde omtalt kommunisterne forslag om en skattefri bundgrænse på 40.000 kr. Jeg ved ikke, om det var det, der fik fru Hanne Reintoft ind på dette tankesæt her; det kan i hvert fald ikke have været den måde, regeringen har lanceret disse forslag på.

Jeg skal over for socialministeren redegøre for de synspunkter, fru Hanne Reintoft fremførte omkring pensionsreformen. Jeg tror i øvrigt nok, fru Hanne Reintoft har haft lejlighed til at drøfte dette et par gange med socialministeren, så vidt jeg erindrer, men jeg skal gerne viderebringe det og også de synspunkter, der kom til udtryk omkring kommunernes rådighedsbeløb. Det er klart, at vi er parat til under udvalgsarbejdet at redegøre for de tanker, der ligger bag ved bemærkningerne i forslaget omkring disse ting.

Jeg skal til sidst takke for den modtagelse, forslagene fik, takke for den principielle tilslutning til det sigte, der ligger i de forslag, vi her har fremsat. Hvis så mange partier medvirker så positivt, som det er kommet til udtryk ved denne behandling, har jeg forhåbning om, at vi også vil nå frem til et positivt og godt resultat, der kan føre til en gennemførelse af det sigte, som ligger i disse forslag, nemlig at nå en administrativ forenkling ved at fritage de sociale pensioner og de trangsbestemte sociale ydelser for skat, og at det kan lykkes at komme igennem med det med virkning fra 1. januar 1977.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af folketinget *Tange*, der har haft orlov, har jeg modtaget meddelelse om,

[Formanden.]

at han fra og med den 19. juni atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Kaj Larsens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlemmer af folketinget *Ritt Bjerregaard*, *Dorte Bennedsen*, *Albertsen* og *Ole Espersen* har jeg modtaget meddelelse om, at de som følge af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor de anmoder om orlov fra og med den 18. juni, for *Ole Espersen*s vedkommende dog fra 19. juni, samt om, at stedfortræderne må blive indkaldt.

Kirkeudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om begravelse og ligbrænding. Eksemplarer er omdelt.

Markedsudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den supplerende protokol til associeringsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Tyrkiet og af den supplerende protokol om varer henhørende under Det europæiske Kul- og Stålfællesskab samt godkendelse af den interne tillægsaftale om tillægsprotokollen — alle undertegnet den 30. juni 1973 — som følge af nye medlemsstaters tiltrædelse af Fællesskaberne

og over:

forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af Lomé-konventionen AVS-EØF med dertil knyttede protokoller og slutakt samt Aftale om varer henhørende under Det europæiske Kul- og Stålfællesskab.

Eksemplarer er omdelt.

Boligudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om begrænsning af stigningen i lejeværdierne af egen bolig fra 1974 til 1975 og

forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene

og over:

forslag til folketingsbeslutning om midlertidigt huslejestop

samt over:

forslag til folketingsbeslutning om huslejefastsættelsen i privat udlejningsbyggeri.

Eksemplarer er omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udv. til valgs prøvelse (17/6 75):

Udtræder: Tange

Nyt medl.: Erlendsson.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. juni, kl. 10 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Albertsen.*
- 2) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Dorte Bennedsen.*
- 3) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Ritt Bjerregaard.*
- 4) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Ole Espersen.*
- 5) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 6) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ophævelse af lov om den sociale pensionsfond [af Jørgen Junior m. fl.].
- 7) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om den sociale pensionsfond.
- 8) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ventetillæg, fordobling af de fradragsfri beløb for pensionstillæg samt ændret klageadgang m. v.).
- 9) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Overførsel af opga-

[Formanden.]

ver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m. v.).

10) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m. v.).

11) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse og om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Ændring af børnetilskud og pristalsregulering, indførelse af en ungdomsydelse og ændret klageadgang).

12) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer vedrørende førtidig folkepension, rådighedsbeløbet, refusion m. v.).

13) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Decentralisering m. v.).

14) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer vedrørende dispensationsenkepension, ophævelse af bestemmelserne om hjælp til enker m. v.).

15) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet.

16) *Anden behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående ophævelse af sambeskatningen [af Bernhard Baunsgaard m. fl.].

17) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde.

18) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om civilforsvaret.

19) *Anden behandling af:*

Forslag til sønæringslov.

20) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.

21) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om oprettelse af en fond til midlertidig finansieringsbistand til konjunkturramte erhvervsvirksomheder.

22) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om statsgaranti for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder.

23) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån.

24) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om revisionen af statens regnskaber m. m.

25) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om statsrevisorerne [af Risgaard Knudsen m. fl.].

26) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter.

27) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligsikring.

28) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

29) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om begrænsning af stigningen i lejeværdierne af egen bolig fra 1974 til 1975.

30) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om god-

[Formanden.]

kendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinist-skoler og tilskud m. v. til disse skoler [af Svend Haugaard m. fl.].

(motiveret dagsorden om ministerkontrol med bevillinger).

32) *Spørgsmål til ministrene.*

31) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg i henhold til tingets vedtagelse af 16. juni 1975*

Mødet hævet kl. 19.27.
